

Unkarin mestaruuskilpailuissa arkkitehti Ferenc Szeden hamstrasi lähes kaikki palkinnot, suomalaisten kunnia-palkinto (puukko) mukaanluettuna.

Umanin 1/67

JORMA MALI

Matkakirjeitä Unkarista ja Länsi-Saksasta

MM-kilpailujen aikana tapasimme luonnollisesti hyppääjiä eri puolilta maailmaa. Erityisen hyvät suhteet solmimme veljeskansamme Unkarin edustajien kanssa. Keskustelimme pitkään meikäläisten mahdollisuuksista hypätä siellä. Koska minulla oli vielä lomaani käyttämättä, sovimme alustavasti syyskuun ensimmäisestä viikosta, jolloin heillä pidettäisiin myös maan mestaruuskilpailut. Länsi-Saksan edustaja, joka oli ulkopuolisen Leipzigissa mukana, kutsui meikäläiset 11. 9. pidettäviin kilpailuihin Dortmundiin. Molempien kanssa päätimme kirjeitse vielä sopia asiasta tarkemmin. No, MM-kilpailut saatiin päätökseen ja palasimme kotomaahan. Täältä kirjeet lähtivät heti molempiin paikkoihin ja jäimme odottamaan vastausta. Tällä välin oli Anterő Takkalakin onnistunut tekemään lomaan moista matkaa varten. Järjestimme liput ym. asiat valmiiksi kaiken varalta. Aika kului ja elokuun loppu rupesi hämmöttämään. Menetim-

me jo toivomme koko matkan suhteen. Sitten elokuun viimeisenä lauantaina tuli Unkarista kirje, missä meidät toivotettiin sinne tervetulleiksi. Kiitos Unkarin lähetystön nopeatoimisuuden nousimme tiistaiaamuna koneeseen suuntana Budapest. Eipä ollut ketään vastassa, vaikka olimme tulostamme ilmoittaneet. Puhelimella asia selvisi tuttavuttavan kautta ja parin tunnin kuluttua tapasimmekin jo Unkarin joukkueen johtajan. Siitä asiat kehittyivät aina vain parempaan päin. Samalla saimme tietää, että kilpailut pidetäänkin n. 250 km Budapestista itään Békéscsaba -nimisessä kaupungissa. Lähtö oli seuraavana aamuna klo 07.00. Täällä kotimaassa keskeneräiseksi jäänyt viisumiasia hieman askarrutti, mutta ystävällisiä kun ihmiset ovat, niin asiat selviävät. Aamulla bussillinen kilpailijoita odotteli tunnin verran, kunnes johtajamme saapui seitsemän päivän viisumi meille järjestettynä. Kilpailupaikka oli yhteensä 28 henkeä. Kilpailupaikka oli 5 km kaupungin ulkopuolella sijaitseva lentokoulu. Majotustilat olivat oikein mainiot. Asetuimme samaan kämppään Leipzigissa unkarilaisista parhaiten sijoittuneen Ferenc Szederin ja tulkkimme Lajos Hallosyn kanssa. Viimemainittu oli jo yli viidenkymmenen ikävuoden, ja on suorittanut mm. hypyn viidellä varjolla samaan tapaan kuin meillä 50-luvun kaksoishypyt. Kilpailut alkoivat heti seuraavana päivänä. Sää oli mitä otollisin. Harjoitushypyn jälkeen alkoivat varsinaiset kilpailut taitohypyillä 2000 m:stä. Tässä mainittakoon, että emme voineet osallistua kilpailuihin, vaan olimme mukana ulkopuolisina. Hyppäsimme tosin kilpailukierroksilla, mutta hyppymme olivat vain harjoitushypyjä. Ennakkosuosikkina oli Ferenc Szeder. Hän sijoittui Leipzigissa taitohypyissä kymmenenneksi ja tarkkuudessa viidenneksi. Hän hypoosi ensimmäisellä kierroksella nyt yllättävän vaisusti ajan 11,7. Parhaan ajan ensimmäisellä kierroksella tekaisi myös Leipzigissa mukana ollut Károly Hüse 10,2.

Taivas vetäytyi kuitenkin pian pilvi-verhoon ja niin oli siirryttävä tarkkuushypöihin. Tässäkään lajissa sikäläiset eivät olleet mitään eilisen teeren poikia, sillä ensimmäisellä kierroksella syntyi kaksi 0,00 tulosta ja seitsemän alle metrin lukemaa. Ensimmäisenä kilpailupäivänä saatiin suoritetuksi yksi harjoitushyppy, yksi taitohyppy ja kaksi tarkkuushyppyä. Melko mukava saalis, mutta olipahan heillä konekin sama kuin Leipzigissa, nimittäin AN-2.

Seuraavana päivänä saatiin henkilökohtainen tarkkuushyppy päätökseen. Voiton vei Ferenc Samu tasaisella tuloksella 0,17, 0,17 ja 0,26. Toiseksi sijoittui hänen kaimansa Ferenc Szeder sarjalla 0,35, 0,00 ja 0,30. Naisten sarjaa ei ollut erikseen vaan kaikki kilpailivat samassa sarjassa. Parhaasta naisuorituksista vastasi Erzsébet Stanek sijoittuen neljänneksi tuossa kovassa ioukossa tuloksella 0,00, 0,31 ja 0,61. Tällä hän olisi Leipzigissa saanut pronssia ja jäänyt neljän sentin päähän hopeasta. Sää oli hyppejen aikana ihanteellinen. Tuulen suunta pysyi melko muuttumattomana ja voimakkuus liikkui 1-4 m/sek. Näistä hypyistä sain itse vielä kaupan päälleiksi kipeytyneen kantapään, mikä teki enemmän tarkkuuslaskut turhiksi. Syy

oli osaksi omassa itsessäni, osaksi huonossa alustulopaikassa, mikä oli melko kova ja epätasainen. En ollut ainoa potilas, sillä hyvin moni nilkutti samalla tavoin, jotkut melko pahastikin. Eipä ollut turha oman lääkärin mukana olo kilpailupaikalla.

Seuraavana päivänä eli 4.9. merkittiin kilpailijoiden tilille kullekin kaksi taitohyppyä 2000 m:stä. Siinä pisimmän korren vei odotetusti Ferenc Szeder, joka ainoana alitti 10 s hypyden toisellaan 9,8 ja viimeisellä hypyllään 10,3. Näin hän vei samalla nimiinsä myös yleismestaruuden. Toiseksi sijoittui András Ullaga tuloksella 10,3 ja 10,4. Jäljellä oli vielä ryhmätarkkuushyppykilpailu 1000 m:stä. Se vietin läpi päivässä ja parhaimmaksi joukkueeksi osoittautui odotetusti MM-kilpailujoukku Szeder, Samu, Pataki ja Ullaga. Lopputuloksellaan he olisivat Leipzigissa ottaneet pronssia.

Näin oli kilpailut viety päätökseen neljässä päivässä ja päälle päätteeksi oli kaikilla mahdollisuus vielä suorittaa hyppy 3000 m:stä. Aikomuksena oli myös suorittaa hyppy 4000 m:stä, mutta tietysti säiden haltija juuri silloin muutti mielensä ja niin jäi hyppy tekemättä.

Tuloksia tarkastellessa täytyy sanoa, että taso oli melko hyvä. Henkilökohtaisessa tarkkuushypyssä suoritettiin yhteensä 120 hyppyä, joista 0,00 tuloksia oli kuusi ja muita alle metrin lukemia 26 kpl. Yli mittausalueen eli 25 m menneitä oli vain 15 hyppyä. Melko tasaista joukkoa. Taitohypyissä taso on myös melkoinen, vaikka ei niin hyvä kuin tarkkuudessa. Seitsemän hyppääjää alitti 12 s ja näistä neljä alitti 11 s ja yksi mies 10 s. Huomattavaa on kuitenkin, että vain viideltä 28:sta hyppääjästä jäi 15 s alittamatta. Tästä joukosta varmasti löytyy tulevien vuosien lupaukset.

Omalta osaltamme olimme erittäin tyytyväisiä noihin päiviin. Tosin loukkaantunut jalkani esti useampien tarkkuushyppyjen suorittamisen. Yhteensä sain kahdeksan hyppyä ja Antero kaksitoista. Tärkeintä oli kuitenkin olla paikalla katsomassa ja saamassa oppia. Unkarilaisten valmentajana toimi entinen mestarihyppääjä Miklos Laslo, jolta saimme todella arvokkaita tietoja niin taito- kuin tarkkuushypyissäkin.

Unkarissa ei hyppäminen maksa kuin kerhon jäsenmaksun vuodessa. Siellä se on järjestetty samoin kuin kaikissa itäblokin maissa eli siten, että valtio maksaa hypyt ja varusteet. Siksi heillä onkin melkoiset hypymäärät takanaan, keskimäärin n. 500-600 hyppyä. Tämä ei kuitenkaan osoita suoraan hyppääjän tasoa kilpailuhyppääjänä, sillä koska hypyt ovat ilmaisia, suoritetaan siellä paljon ns. turhia hyppejä, ilman mitään ohjelmaa - hypätään vain hyppämisen ilosta. Meikäläisillä on varmasti mahdollisuus päästä huomattavasti pienemmällä hypymäärällä samaan tulokseen, koska meillä hyppejen kalleus ei suo mahdollisuutta 'tuhlata' ainoatekään hyppyä. Yksi asia, mikä kiinnitti huomiota oli se, että unkarilaiset ainoana itäblokin maana käyttävät Para Commander varjoja kilpailuvarjoina. Harjoitusvarjoina heillä on venäläinen T-4 varjo, joka vastaa amerikkalaista Conquistador-mallia, mutta on suorituskyvyltään tehokkaampi kuin tämä.

Tyytyväisinä ja yltäkylläisinä unkarilaisten vieraanvaraisuudesta suunta-simme matkamme kohti Frankfurtia. Siellä meitä oltiinkin vastassa ja matkamme jatkui saman tien aina Dortmundiin saakka. Kilpailut alkoivat seuraavana aamuna Werlin lentokentällä 30 km:ä Dortmundista. Illalla ajoimme vielä Werliin missä pidettiin Briefing kanadalaisten Naton joukkojen majoipaikassa. Tämä toimi samalla meidän majoituspaikkanamme. Kilpailujen järjestäjänä oli Belgian armeijan sikäläinen osasto. Kilpailuihin kuului henkilökohtainen tarkkuushyppy 1 000 m:stä ja ryhmätarkkuushyppy 1 000 m:stä. Edellisessä oli kolme ja jälkimmäisessä kaksi hyppyä, mitkä kaikki huomioitiin. Mukana oli kilpailijoita Ranskasta, Belgiasta, Kanadasta, U.S.A:sta ja Australiasta. Vain Australian hypääjät olivat aivan kärkimiehiä, heidän joukkueensa oli kokonaisuudessaan sama kuin MM-kilpailuissa.

Kilpailut alkoivat aamulla aikaisin. Ilma oli jälleen kerran meille todella suosiollinen. Tuulta oli vain n. 1–2 m/sek. Ensimmäisellä kierroksella mm. Australian Moir ja Lock sekä Takkala saivat tuloksen 0,00. Itse hypäsin 0,86. Mainittakoon, että yli 5 m:n hyppyjä ei mitattu ollenkaan. Toisella kierroksella Moir pysyi tarkkana ja jälleen tulos 0,00. Lock sai tuloksen 1,53 ja Takkala epäonnistui jääden 5 m:n huonomalle puolelle. Itselleni onnistuvin saamaan lukeman 0,72. Minulla oli vielä mahdollisuudet toiseen tai kolmanteen sijaan. Kolmannella kierroksella Moir hypäsi 0,40. Itse hypäsin huonosti

1,90, mutta se riitti kuin riittikin kolmanteen sijaan. Takkala sijoittui kuudenneksi. Yhteensä kilpailijoita oli 48. Ryhmähyppissä muodostimme kolmen ranskalaisen kanssa sekajoukkueen. Tässä oletimme australialaisten vievän ilman muuta pisimmän korren, mutta eipä vaan niin käynyt. Heidän ensimmäisellä hypyllään tekemä haksahdus hyppypaikan valinnassa jukkoi ensimmäisen sijan menetyksen. Sen vei Ranskan joukkue belgialaisten ollessa toisena ja Saksan tullessa kolmanneksi. Sekajoukkue sijoittui viidenneksi. Lopputulokseen olimme tyytyväisiä. Olivathan nämä vasta toiset ulkomaiset kilpailut kohdallamme ja kolmas sekä kuudes sija on varsin tyydyttävä. Kilpailut sinänsä olivat osoitus todella huipuunsa viedystä järjestelytaidosta. 48 kilpailijaa suoritti 08.00–18.00 välisenä aikana yhteensä 240 hyppyä. Se on teko, joka hakee vertaistaan. Toisin meillä oli käytössä kolme konetta: Beaver, Otter sekä Sikorsky helikopteri, mutta silti se on saavutus, jolle kannattaa nostaa hattua. Mainittakoon vielä, että ehdimme ruokaillakin kilpailun lomassa hyvän aterian. Kilpailut pyörivät todella aivan laaditun minuuttiohjelman mukaisesti eikä missään tapahtunut pienintäkään viivytystä.

Tämän koko kaksi viikkoa kestäneen matkamme kruunasi seuraavana päivänä pidetty mahtava lentonäytös. Voimme palata kotiin tyytyväisin mielin. Tällä matkalla hankimme ennen kaikkea suuresti kaipaamaamme kilpailukoekemusta sekä lisää tietoutta kotona muille jaettavaksi.

Saksan kilpailutulokset

Yksilökilpailun 1 000 m:n tarkkuushyppy:

1. James Moir (Australia) ... 1 460 p.
2. David Lock (Australia) ... 1 309 p.
3. Jorma Mali (Suomi) ..... 1 152 p.
4. Rainier Bohusenhke
(Länsi-Saksa) ..... 1 128 p.
5. Pierre Guery (Ranska) ... 1 000 p.
6. Christian Deschapper
(Ranska) ..... 990 p.
7. Antero Takkala (Suomi) .. 891 p.
8. Clody Boyer (Ranska) ... 884 p.
9. Helmut Dorka
(Länsi-Saksa) ..... 792 p.
10. David Millard (Australia) . 789 p.

Joukkuekilpailu; 1 000 m:stä nelimiehisin joukkuein:

1. Ranska B Lille ..... 2 590 p.
2. Länsi-Saksa ..... 2 079 p.
3. Belgia ..... 2 014 p.
4. Australia ..... 1 943 p.
5. Yhd. joukkue
Ranska–Suomi ..... 1 407 p.
6. Ranska A ..... 1 296 p.
7. USA ..... 1 027 p.
8. Kanada ..... 593 p.